

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GEOGRAFIE V2

NOVEMBER 2022

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS**

1.1	1.1.1	A (1)		
	1.1.2	B (1)		
	1.1.3	A (1)		
	1.1.4	D (1)		
	1.1.5	B (1)		
	1.1.6	C (1)		
	1.1.7	A (1)		
	1.1.8	D (1)	(8 x 1)	(8)
1.2	1.2.1	Y (1)		
	1.2.2	Z (1)		
	1.2.3	Z (1)		
	1.2.4	Y (1)		
	1.2.5	Y (1)		
	1.2.6	Z (1)		
	1.2.7	Y (1)	(7 x 1)	(7)
1.3.	1.3.1	Beleid om gelyke verdeling en toegang tot grond teweeg te bring [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	1.3.2	Skep bates vir die armes (1) Stabiliseer verhoudings (1) Bevorder ontwikkeling (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)

- 1.3.3 (a) Begrotings/fondse moet toeganklik wees (2)
Wettige skikkings moet gesluit word (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- (b) Skud van hande (2)
Daar is geen bakleiry nie (2)
Vreedsame omgewing (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Gebrek aan kennis aangaande die grondhervormingsproses (2)
Armoede/Verlies aan inkomste om die vergaderings by te woon (2)
Gebrek aan geskikte dokumentasie (2)
Gewillige verkoper/koper klousule (2)
Wettige prosesse is duur (2)
Beperkte begrotings van die regering (2)
Regering kan nie lenings verskaf nie (2)
Regering kan nie gereedskap verskaf nie (2)
Opleiding van boere is duur (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.3.5 Die verandering na kommersiële boerdery sal meer werksgeleenthede skep (2)
Toename in voedselproduksie sal armoede verminder (2)
Werksgeleenthede sal armoede verminder (2)
Daar sal meer versoening tussen landelike gemeenskappe wees wat stabiliteit teweeg sal bring (2)
Beter dienste sal bydrae tot 'n beter lewenstandaard (2)
Familie-eenhede sal nie gebreek word nie as gevolg van 'n afname in landelike-stedelike migrasie (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4 1.4.1 Hoë geboue (1)
Hoë digtheid van geboue (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.4.2 SSK (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.3 Neem toe (2) (1 x 2) (2)
- 1.4.4 Dit is die toekomstige uitbreiding van die SSK (indringing en opvolging)
(2)
Huisseienaars kan steeds hoë pryse vir vervalde eiendom bekom (2)
Huisseienaars in die oorgangsones is huiwerig om op te knap (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

1.4.5	Meer toeganklik (2) Hul is geleë in gebiede waar bevolking dig is (markte) (2) Langs hoofpaaie met konstante vloei van verkeer (2) Laer grondwaarde (2) Laer huurkoste (2) Moderne/nuwe geboue (2) Meer parkeerplek (2) Minder besoedeling (2) Minder misdaad (2) [ENIGE DRIE]	(3 x 2)	(6)
1.5	1.5.1 'n Nedersetting met beperkte beplanning en infrastruktuur (2) Geen formele eienaarskap van die grond nie (2) Grond word onwettig bewoon (2) 'n Informele struktuur met verskillende boumateriale (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	1.5.2 "Snelle verstedeliking" (1) "regering se onbevoegdheid om voldoende formele behuising te verskaf "(1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	1.5.3 Geleë naby waterbronne bv. riviere (2) In lae-iggende areas (2) Beperkte basiese geriewe en infrastruktuur (2) Swak dreinerings/stormwatersisteme (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	1.5.4 Beperkte toeganklikheid tot informele nedersettings (2) Neem langer om informele nedersettings in tye van nood te bereik (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	1.5.5 Informele nedersettings moet op hoër liggende grond hervestig word(2) Gesikte dienste moet aan informele nedersettings verskaf word (2) 'n Effektiewe dreineersisteem moet geïnstalleer word (2) Verskaf sterker boumateriaal (2) Verskaf lae-koste behuising (2) Verskaf beter infrastrukture (2) Toegang tot beter nooddienste (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8) [60]

VRAAG 2: EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

2.1	2.1.1	B (1)		
	2.1.2	B (1)		
	2.1.3	D (1)		
	2.1.4	A (1)		
	2.1.5	B (1)		
	2.1.6	D (1)		
	2.1.7	C (1)		
	2.1.8	B (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	Markgeoriënteerde nywerhede (1)		
	2.2.2	Brugnywerhede (1)		
	2.2.3	Swaar nywerhede (1)		
	2.2.4	Onafhanklike/Ongebonde nywerhede (1)		
	2.2.5	Ligte nywerhede (1)		
	2.2.6	Grondstofgeoriënteerde nywerhede (1)		
	2.2.7	Alomteenwoordige nywerhede (1)	(7 x 1)	(7)
2.3.	2.3.1	Wanneer voedsame kos toeganklik is vir die mense van die land (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	2.3.2	23,6% (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.3	Om voedselsekerheid van verskillende lande te vergelyk (2)	(1 x 2)	(2)
	2.3.4	Mense was nie in staat om te werk nie, wat voedselproduksie verminder het (2) As gevolg van werkloosheid, kon mense nie kos koop nie (2) Grense was gesluit en lande kon nie kos invoer nie (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)

	2.3.5	<p>Insentiewe kan die produktiwiteit op plase laat toeneem (2)</p> <p>Tegniese bystand vir kleinskaalse boere sal produktiwiteit laat toeneem (2)</p> <p>Verskaffing van moderne plaasgereedskap sal produktiwiteit verhoog (2)</p> <p>Moedig (insentiewe) bestaansboere aan (gefragmenteerde land) om kommersiële boerdery te beoefen (2)</p> <p>Aansporings vir koöperatiewe boerdery sal verskeidenheid en hoeveelhede van produkte laat toeneem (2)</p> <p>Navorsing oor die verskeidenheid boerderypraktyke sal produksie verhoog (2)</p> <p>Grondhervormingsprogramme behoort geprioritiseer te word sodat meer mense toegang tot boerdery het (2)</p> <p>Subsidies aan boere met die verskaffing van geneties gemodifiseerde (GM) gewasse wat die produksie van gewasse sal verseker (2)</p> <p>Programme om boere se vaardighede te verbeter sal effektiewe boerdery verseker en beskerm die grond (2)</p> <p>Toegang tot pesdoders en insekdoders verbeter en verseker hoër kwaliteit gewasse (2)</p> <p>[ENIGE VIER]</p>	(4 x 2)	(8)
2.4	2.4.1	Afname (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	101 (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.3	China (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.4	<p>Witwatersrand het die grootste goudrifafsetting (2)</p> <p>Goudafsettings nader aan die oppervlakte (2)</p> <p>Laer geotermiese gradiënt (2)</p> <p>Goudreserwes is van hoë kwaliteit (2)</p> <p>[ENIGE TWEE]</p>	(2 x 2)	(4)
	2.4.5	<p>Opstande (2)</p> <p>Arbeidsdispute (2)</p> <p>Afname in beleggings in myne van die buiteland (2)</p> <p>Sommige myne moes permanent sluit (2)</p> <p>Hoë getal onbekwame myners (2)</p> <p>Dreiging van nasionalisering (2)</p> <p>Kragonderbrekings (beurtkrag) (2)</p> <p>[ENIGE TWEE]</p>	(2 x 2)	(4)

- 2.4.6 'n Toename in werkloosheid sal koopkrag verlaag (2)
 Verminderde markte en winste van besighede sal afneem (2)
 Minder belasting word aan die regering betaal wat begrotings vir die ontwikkeling van infrastruktuur sal verminder (2)
 Afname in die veelvuldige effek wat daartoe lei dat alle sektore van die ekonomie in die land beïnvloed word (2)
 Afname in die buitelandse valuta as gevolg van minder gouduitvoere wat ekonomiese resessie veroorsaak (2)
 Sommige myne word gedwing om toe te maak wat die BBP van die land verlaag (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.5 2.5.1 Doelgerigte nywerheidslandgoed/-area wat werksgeleenthede en uitvoere aanmoedig, naby belangrike vervoerroetes met internasionale verbindings (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Dit is die grootste groenveldlughawe-ontwikkeling (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.3 Hawe (1)
 N2 (1)
 King Shaka (Internasionale Lughawe) (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 2.5.4 Toegang tot verbeterde telekommunikasiedienste (2)
 Beskikbare infrastruktuur (2)
 Lughawe verskaf die nywerhede toegang tot plaaslike en internasionale markte (2)
 Toegang tot kragtoevoer (2)
 Damme verseker 'n oorvloed water (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.5.5 'n Verskeidenheid nywerhede stel werkers aan 'n verskeidenheid vaardighede bloot (2)
 Tegniese spesialiste van ander lande sal vaardighede na die plaaslike bevolking oordra (2)
 Plaaslike arbeid sal Vierde industriële rewolusie-vaardighede vereis wat hul op hoogte sal hou met die mees onlangse tegniese ontwikkeling (2)
 Die sukses van die Dube-handelshawe NOS sal 'n meer permanente/stabiele arbeidsmag verseker (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
[60]

TOTAAL AFDELING A: 120

AFDELING B**VRAAG 3****3.1****KAARTVAARDIGHEDE EN BEWERKINGS**

- 3.1.1 5m (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 D (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 (a) 29 (1)°
(b) 04 (1)' 47 (45" – 49") (1) (3 x 1) (3)
- 3.1.4 Formule: Gradiënt = $\frac{\text{Vertikale Interval (VI)}}{\text{Horisontale Ekwivalent (HE)}}$
- $HE = 4,5(1) \text{ cm} \times 500 \text{ m} = 2250 (1) \text{ m}$
(speling: 4,4-4,6 cm x 500 = 2200- 2300)
- $= \frac{39}{2250} (1) \text{ (vir korrekte vervanging)}$
- $= 1 : 57,69 (1) \text{ (speling: 1:56,41 – 1: 58,97)}$ (4 x 1) (4)
- 3.1.5 Meer geleidelik (1) (1 x 1) (1)

3.2 KAARTINTERPRETASIE

- 3.2.1 Verspreid (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Gelyke grond (1)
Langs die rivier (1)
Vrugbare grond (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 3.2.3 Lae (inkomste) (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.4 Klein standplase/huise (2)
Lae-koste behuising/HOP-huisprojek (2)
Huise met ooreenstemmende ontwerp (2)
Hoë digtheid (2)
Bewys van agterplaashutjies (shacks) (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.5 Kontoerlyne is na aan mekaar (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.6 Dit het tot 'n onreëlmatige straatpatroon gelei (2) (1 x 2) (2)

- 3.2.7 Toegang tot paaie (1)
Beskikbare arbeid (1)
Maklike toegang tot markte (1)
Naby aan lughawe (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 3.2.8 Verskaffing van water (1)
Toerisme/ontspanningsaktiwiteite (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 3.2.9 **Verskaffing van water**
Water sal nywerheidsontwikkeling aanmoedig (2)
Water sal landbou aanmoedig (2)
- Toerisme/Ontspanning**
Ontspanningsaktiwiteite sal plaaslike mense en toeriste lok (2)
Veelvuldige effek (2)
**[ENIGE EEN- MOET MET DIE ANTWOORD IN VRAAG 3.2.8
VERBAND HOU]** (1 x 2) (2)

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

- 3.3.1 (a) Bewerkte landerye (1)
- (b) Rivier (1) (2 x 1) (2)
- 3.3.2 Vektor (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.3 (a) Bome op die oewer van die rivier (1)
Oop stuk land tussen die rivier en die nywerhede/bewerkte landery (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- (b) Voorkom besoedeling van die rivier deur die nywerhede (2)
Beperk besoedelingstowwe (aanvaar voorbeelde) van die bewerkte landerye om in die rivier te beland (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.3.4 (a) Kind Shaka Internasionale Lughawe (1) (1 x 1) (1)
- (b) Die gradiënt/grond is geleidelik. (1) (1 x 1) (1)

TOTAAL AFDELING B: 30
GROOTTOTAAL: 150